

# DZIEJE NAJNOWSZE

**KWARTALNIK**

**POŚWIĘCONY**

**HISTORII**

**XX WIEKU**

**4 — 1976**



P O L S K A A K A D E M I A N A U K  
I N S T Y T U T H I S T O R I I

---

# DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik VIII

1976

4

Wrocław—Warszawa—Kraków—Gdańsk  
Zakład Narodowy im. Ossolińskich  
Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk  
1976

<http://rcin.org.pl>

## KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Bartnicki, Jan Borkowski, Marian Marek Drozdowski, Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Eugeniusz Duraczyński, Hanna Jędruszczak, Piotr Łossowski, Marian Malinowski, Zygmunt Mańkowski, Waldemar Michowicz, Stanisław Sierpowski, Henryk Słabek, Witold Stankiewicz, Jerzy Janusz Terej, Jan Tomicki, Roman Wapiński, Wojciech Wrzesiński, Janusz Żarnowski

## REDAKTOR

Czesław Madajczyk

## SEKRETARZ

Stanisława Lewandowska

## Adres Redakcji

Instytut Historii PAN  
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 31 02 61

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo. Wrocław 1977.  
Nakład: 1190 egz. Objętość: ark. wyd. 15, ark. druk. 9,75, ark.  
form. A<sub>1</sub> 13. Papier druk. sat. kl. III, 80 g, 70 × 100. Oddano do skła-  
dania 20 XI 1976. Podpisano do druku 9 III 1977. Druk ukończono  
w marcu 1977 r. Wrocławska Drukarnia Naukowa. Zam. 554/76 —  
F-11 — Cena zł 30.—

## SPIS TREŚCI

Jerzy Pietrzak — O reprezentację byłego zaboru pruskiego w Sejmie Ustawodawczym w 1919 r. . . . .	3
Małgorzata Kaliszuk — Rokowania handlowe polsko-brytyjskie w okresie kryzysu gospodarczego . . . . .	21
Jerzy Janusz Terej — Ze studiów nad kształtowaniem się modelu Związku Walki Zbrojnej (lato 1940 — jesień 1941) . . . . .	43
<i>Z prac Polsko-Węgierskiej Komisji Historycznej</i>	
Károly Vörös — Problemy badawcze kultury masowej II połowy XIX w. . . . .	75

### MISCELLANEA

William Fiddian Reddaway — Sursum Corda . . . . .	85
Joachim Benyskiewicz — Ludność rodzima Ziemi Lubuskiej w świetle badań historycznych . . . . .	89

### ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Jan Zamojski — Czy naprawdę „Pokonana Grecja podbiła dzikiego zwycięzcę”? . . . . .	93
---	----

\*

Józef Kowalski, Komunistyczna Partia Polski 1935—1938. Studium historyczne — Marian Marek Drozdowski, Jan Tomicki . . . . .	111
Inessa Jaźborowska, Idziejnoje razwitiije polskogo rewolucyonnogo rabocze-go dwiżenija — Bronisław Radlak . . . . .	123
Wiesław Śladkowski, Opinia publiczna we Francji wobec sprawy polskiej w latach 1914—1918 — Waldemar Łazuga . . . . .	127
Klaus Scheel, Krieg über Ätherwellen. NS-Rundfunk und Monopole 1933—1945 — Bogusław Drewniak . . . . .	129
Piotr Stachewicz, Akcja Koppe — Anna Borkiewicz-Celińska . . . . .	132
Ryszard Stemplowski, Zależność i wyzwanie — Marcin Kula . . . . .	136
Zenobiusz Kozik, Partie i stronnictwa polityczne w Krakowskiem 1945—1947 — Jerzy Janusz Terej . . . . .	139

### ŻYCIE NAUKOWE

Sytuacja wewnętrzna i międzynarodowa Włoch w latach 1945—1946 — Stanisław Sierpowski . . . . .	143
--	-----

LISTY DO REDAKCJI

Do Redaktora Naczelnego czasopisma „Dzieje Najnowsze” — Zofia Abramowiczówna . . . . .	145
Redaktor Naczelný kwartalnika „Dzieje Najnowsze” — Leon Chajn . . .	145

## СОДЕРЖАНИЕ

Ежи Петшак — Борьба за представительство с Законодательном сейме 1919 г. польских земель, входивших ранее в состав Пруссии . . . . .	3
Малгожата Калишук — Польско-британские торговые переговоры в период экономического кризиса . . . . .	21
Ежи Януш Терей — Формирование модели Союза вооруженной борьбы (лето 1940 — осень 1941) . . . . .	43

### *Из работ Польско-венгерской исторической комиссии*

Кароль Ворош — Исследовательские проблемы массовой культуры во второй половине XIX в. . . . .	75
---	----

### РАЗНОЕ

Вилиям Ф. Ределэй — „Сурсум корда” . . . . .	85
Иоахим Беньскевич — Коренное население Любушской земли в свете исторических исследований . . . . .	89

### РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

Ян Замојски — Действительно ли „Побежденная Греция покорила дикого победителя”? . . . . .	93
---	----

\*

Józef Kowalski, Komunistyczna Partia Polski 1935-1938. Studium Historyczne — Мариан Марек Дроздовски, Ян Томицки . . . . .	111
Инецца Яжборовская, Идейное развитие польского революционного рабочего движения — Бронислав Радляк . . . . .	123
Wiesław Śladkowski, Opinia publiczna we Francji wobec sprawy polskiej w latach 1914-1918 — Вальдемар Лазуга . . . . .	127
Klaus Scheel, Krieg über Ätherwellen. NS-Rundfunk und Monopole 1933-1945 — Богуслав Древняк . . . . .	129
Piotr Stachiewicz, Akcja Korpe — Анна Боркевич-Целиньска . . . . .	132
Ryszard Stemplowski, Zależność i wyzwanie — Марцин Куля . . . . .	136
Zenobiusz Kozik, Partie i stronnictwa polityczne w Krakowskiem 1945-1947 — Ежи Януш Терей . . . . .	139

### НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

Внутреннее и международное положение Италии в 1945-1946 гг. — Станислав Серповски . . . . .	143
---	-----

ПИСЬМА В РЕДАКЦИЮ

Главному редактору журнала „Dzieje Najnowsze” — Зофия Абрамович . . . . .	145
Главный редактор ежеквартального журнала „Dzieje Najnowsze” — Леон Хайн . . .	145



## CONTENTS

Jerzy Pietrzak — Problem of Seats at Constituent Assembly (Seym) of 1919 for Representatives of the Former Prussian Sector of Partitioned Poland . . . . .	3
Małgorzata Kaliszuk — Polish-British Trade Negotiations in the Period of Economic Crisis . . . . .	21
Jerzy Janusz Terej — Studies on the Shaping of the Model of the Union of Armed Struggle (the summer of 1940 — the autumn of 1941)	43
<i>Work of the Polish-Hungarian Commission on History</i>	
Károly Vörös — Problems for Studies of Mass Culture in the Second Half of the 19th Century . . . . .	75

### MISCELLANEA

William Fiddian Reddaway — Sursum Corda . . . . .	85
Joachim Benyskiewicz — Aboriginal Population of the Zielona Góra Region in the Light of Historical Studies . . . . .	89

### REVIEW AND RESEARCH

Jan Zamojski — Did “the Defeated Greece Really Conquer the Savage Victor?” . . . . .	93
--	----

\*

Józef Kowalski, Komunistyczna Partia Polski 1935—1938. Studium historyczne — Marian Marek Drozdowski, Jan Tomicki . . . . .	111
Inessa Jazborowskaja, Idiejnoje razwitiye polskogo rewolucyonnogo raboczego dwiżenija — Bronisław Radlak . . . . .	123
Wiesław Śladkowski, Opinia publiczna we Francji wobec sprawy polskiej w latach 1914—1918 — Waldemar Łazuga . . . . .	127
Klaus Scheel, Krieg über Ätherwellen. NS-Rundfunk und Monopole 1933—1945 — Bogusław Drewniak . . . . .	129
Piotr Stachiewicz, Akcja Koppe — Anna Borkiewicz-Celińska . . . . .	132
Ryszard Stemplowski, Zależność i wyzwanie — Marcin Kula . . . . .	136
Zenobiusz Kozik, Partie i stronnictwa polityczne w Krakowskiem 1945—1947 — Jerzy Janusz Terej . . . . .	139

### SCHOLARLY LIFE

Italy's Internal Situation and International Position in the years 1945—1946 — Stanisław Sierpowski . . . . .	143
---	-----

LETTERS TO THE EDITOR

- To the Editor of the "Dzieje Najnowsze" — Zofia Abramowiczówna 145  
The Editor of the "Dzieje Najnowsze" quarterly — Leon Chajn . . . 145

## TABLE DES MATIÈRES

Jerzy Pietrzak — Pour la représentation de l'ancienne partie de Pologne annexée par la Prusse dans la Diète législative de 1919 . . . . .	3
Małgorzata Kaliszuk — Les négociations commerciales polono-britanniques au temps de la grande crise économique . . . . .	21
Jerzy Janusz Terej — Des études sur la formation du modèle de l'Union de la Lutte Armée (été 1940 — automne 1941) . . . . .	43

### *Des travaux de la Commission d'histoire polono-hongroise*

Károly Vörös — Les problèmes de recherches sur la culture de masse dans la deuxième moitié du XIX <sup>e</sup> siècle . . . . .	75
---	----

### MISCELLANÉES

William Fiddian Reddaway — Sursum Corda . . . . .	85
Joachim Benyskiewicz — Population autochtone de la Terre de Lubusz à la lumière des recherches historiques . . . . .	89

### CRITIQUE ET ANALYSE DES LIVRES

Jan Zamojski — Est-ce que vraiment «la Grèce vaincue a conquis le vainqueur sauvage»? . . . . .	93
---	----

\*

Józef Kowalski — Komunistyczna Partia Polski, 1935—1938. Studium historyczne — Marian Marek Drozdowski, Jan Tomicki . . . . .	111
Inessa Jaźborowskaja, Idiejnoje razwitije polskiego rewolucyionnogo rabocze-go dwiżenija — Bronisław Radlak . . . . .	123
Wiesław Śladkowski, Opinia publiczna we Francji wobec sprawy polskiej w latach 1914—1918 — Waldemar Łazuga . . . . .	127
Klaus Scheel, Krieg über Ätherwellen. NS-Rundfunk und Monopole 1933—1945 — Bogusław Drewniak . . . . .	129
Piotr Stachiewicz, Akcja Koppe — Anna Borkiewicz-Celińska . . . . .	132
Ryszard Stemplowski, Zależność i wyzwanie — Marcin Kula . . . . .	136
Zenobiusz Kozik, Partie i stronnictwa polityczne w Krakowskiem 1945—1947 — Jerzy Janusz Terej . . . . .	139

### VIE SCIENTIFIQUE

Situation intérieure et internationale de l'Italie dans les années 1945—1946, Stanisław Sierpowski . . . . .	143
--	-----

CORRESPONDANCE

Au Rédacteur en chef de la revue «Dzieje Najnowsze» — Zofia Abramowiczówna . . . . .	145
Rédacteur en chef de la revue trimestrielle «Dzieje Najnowsze» — Leon Chajn . . . . .	145

## INHALTSVERZEICHNIS

Jerzy Pietrzak — Über die Vertretung des ehemaligen preussischen Teilungsgebietes im Gesetzgebenden Sejm im Jahre 1919 . . . . .	3
Małgorzata Kaliszuk — Die polnisch-britischen Handelsbesprechungen im Zeitabschnitt der Wirtschaftskrise . . . . .	21
Jerzy Janusz Terej — Aus den Studien über die Gestaltung des Modells des Verbandes Bewaffneter Kämpfer (Sommer 1940 — Herbst 1941)	43

### *Aus den Arbeiten der Polnisch-Ungarischen Kommission*

Károly Vörös — Die Forschungsprobleme der Massenkultur in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts . . . . .	75
---	----

### MISZELLANEEN

William Fiddian Reddaway — Sursum Corda . . . . .	85
Joachim Benyskiewicz — Die bodenständige Bevölkerung der Lubusker Region im Lichte der historischen Forschungen. . . . .	89

### REZENSIONSARTIKEL UND REZENSIONEN

Jan Zamojski — Hat das besiegte „Griechenland den wilden Sieger tatsächlich unterworfen“? . . . . .	93
---	----

\*

Józef Kowalski, Komunistyczna Partia Polski 1935—1938. Studium historyczne — Marian Marek Drozdowski, Jan Tomicki . . . . .	111
Inessa Jaźborowskaja, Idiejnoje razwitije polskogo rewolucyonnogo raboczego dwiženija — Bronisław Radlak . . . . .	123
Wiesław Śladkowski, Opinia publiczna we Francji wobec sprawy polskiej w latach 1914—1918 — Waldemar Łazuga . . . . .	127
Klaus Scheel, Krieg über Ätherwellen. NS-Rundfunk und Monopole 1933—1945 — Bogusław Drewniak . . . . .	129
Piotr Stachiewicz, Akcja Koppe — Anna Borkiewicz-Celińska . . . . .	132
Ryszard Stemplowski, Zależność i wyzwanie — Marcin Kula . . . . .	136
Zenobiusz Kozik, Partie i stronnictwa polityczne w Krakowskiem 1945—1947 — Jerzy Janusz Terej . . . . .	139

### DAS WISSENSCHAFTLICHE LEBEN

Die innere und internationale Situation Italiens in den Jahren 1945—1946 — Stanisław Sierpowski . . . . .	143
---	-----

BRIEFE AN DIE REDAKTION

An den Chefredakteur „Dzieje Najnowsze” — Zofia Abramowiczówna	145
Der Chefredakteur der Vierteljahrsschrift „Dzieje Najnowsze” — Leon Chajn . . . . .	145

**Wśród prac naukowych Instytutu Historii PAN w latach 1974—1976  
ukazały się m. in. następujące publikacje:**

*Historia i nowoczesność. Problemy unowocześniania metodologii i warsztatu badawczego historyka.* Red. Janina Leskiewiczowa, Stefania Kowalska-Glikman. Wrocław 1974, ss. 354, ilustr., tab., wykry., mapy. IH PAN.

Jan Zamojski, *Polacy w ruchu oporu we Francji 1940—1945.* Wrocław—Warszawa—Kraków—Gdańsk 1975 r. Ossolineum, ss. 408.

*Warszawa lat wojny i okupacji 1939—1944.* Z. 4. Red. Krzysztof Dunin-Wąsowicz i Halina Winnicka. Warszawa 1975 PWN, ss. 290. Studia Warszawskie. T. 23. IH PAN.

*Polska klasa robotnicza. Studia historyczne.* T. 7. Red. Stanisław Kalański. Warszawa 1976 PWN, ss. 455, mapy. IH PAN. Pracownia Dziejów Klasy Robotniczej.

Stanisława Lewandowska, *Ruch oporu na Podlasiu.* Warszawa 1976 MON, ss. 499.

Warunki prenumeraty

**Cena prenumeraty rocznej zł 120,—**  
**Cena prenumeraty półrocznej zł 60,—**

Prenumeratę na kraj przyjmują Oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch” oraz urzędy pocztowe i doręczyciele

— w terminach:

- do 25 listopada na styczeń, I kwartał, I półrocze roku następnego i na cały rok następny
- do dnia 10 miesiąca, poprzedzającego okres prenumeraty na pozostałe okresy roku bieżącego.

Jednostki gospodarki uspołecznionej, instytucje i organizacje społeczno-polityczne składają zamówienie w miejscowych Oddziałach RSW „Prasa-Książka-Ruch”.

Zakłady pracy i instytucje w miejscowościach, w których nie ma Oddziałów RSW, oraz prenumeratorzy indywidualni, zamawiają prenumeratę w urzędach pocztowych lub u doręczycieli.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 50% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa, konto PKO nr 1531-71 w terminach podanych dla prenumeraty krajowej.

Sprzedaż numerów bieżących i archiwalnych:

w Księgarni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN, sprzedaż gotówkowa i wysyłkowa numerów bieżących i archiwalnych, płatność gotówką, przelewem lub za zaliczeniem pocztowym. Adres: OR PAN, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa, konto PKO 1531-912 I Oddział Warszawa.

Orders for this periodical from abroad can be placed with “Ars Polona” Krakowskie Przedmieście 7, 00-068 Warszawa, Poland  
or with

- Kubon & Sagner, Inhaber Otto Sagner, D8 München 34, Postfach 68, Bundesrepublik Deutschland.
- Earls Court Publications Ltd., 130 Shepherd Bush Centre, London W 12, Great Britain.
- Licosa Commissionaria Sansoni, Via Lamarinora 45, 50 121 Firenze, Italy.

**INDEKS 35568**